

Socialnämnden

Uppstart Mini-Maria Fyrbodal

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att ingå i samarbete kring Mini-Maria Fyrbodal under förutsättning att nu tillgänglig kostnadskalkyl håller.

Sammanfattning av ärendet

Mini-Maria är ett koncept för integrerad mottagning där kommun och region erbjuder samordnade insatser till ungdomar med missbruk och psykisk ohälsa och deras anhöriga. I november 2018 gav styrgruppen för Vårdsamverkan ett uppdrag till kansliet att bilda en arbetsgrupp med uppgiften att ta fram ett förslag på en integrerad verksamhet i Fyrbodal för unga med missbruksproblem och psykisk ohälsa. I juni 2019 ställde sig styrgruppen bakom det förslag som arbetsgruppen tagit fram kring ett Mini-Maria Fyrbodal.

Sedan dess har frågan processats både inom kommunerna och regionen. En majoritet av parterna är positiva till förslaget, men vissa kvarvarande frågor bedöms finnas kvar för att man ska kunna gå till beslut. I februari 2021 fick kansliet ett tilläggsuppdrag att se över de kvarvarande frågeställningar som framkommit. Redovisning av tilläggsuppdraget presenterades i juni 2021 och beskriver delvis hur den integrerade mottagningen hade kunnat bedrivas, med huvud- och närmottagningar, samt ett finansieringsförslag på en 50/50-fördelning mellan regionen och kommunerna med en fördelningsnyckel för kommunerna som ger förslag på en kostnad motsvarande 138 tkr för Melleruds kommun.

Under september har det pågått dialoger med kommunerna i Fyrbodal, VGR och HSNN och utifrån dialogen presenterades en samverkan- och organiseringsmodell för Mini-Maria-mottagningar för socialnämndsordförande- och socialchefs nätverket den 2021-09-17. Denna modell skiljer sig åt från den ursprungliga utvecklingsplanen, både gällande huvud- och närmottagningar, samt ekonomisk kalkyl. Socialchefs nätverket lämnade ett skriftligt svar till HSNN efter redovisad presentation av nytt förslag med uppmaning att den tidigare presenterade ekonomisk fördelning som redovisas i Vårdsamverkan Fyrbodals tilläggsutredning daterad 2021-06-01 föreslås tillämpas och att deadline för svar från kommunerna framflyttas till 15 december för behandling i respektives nämnd.

Postadress

Melleruds kommun
Socialförvaltningen
464 80 MELLERUD

Besöksadress

Storgatan 13

E-post

socialnamnd@mellerud.se

Telefon

0530-180 00

Webb

www.mellerud.se

Bankgiro

5502-2776

Organisationsnummer

212000-1488

Ärendebeskrivning

Mini-Maria är ett koncept för integrerad mottagning där kommun och region erbjuder samordnade insatser till ungdomar med missbruk och psykisk ohälsa och deras anhöriga. På en Mini-Mariamottagning arbetar vanligtvis sjuksköterska från regionen tillsammans med socionom/behandlare från socialtjänsten, det är också vanligt att BUP (Barn och ungdomspsykiatri) medverkar stående eller har en nära koppling till mottagningen och att läkarkontakt finns upparbetad. Den bärande tanken med mottagningen är att alla resurser ska finnas samlade och på så sätt kunna erbjuda rätt stöd och hjälp till den unge på ett samlat sätt. Detta har visat sig vara framgångsrikt, forskning visar på mycket goda behandlingsresultat. Genom att slå samman resurserna i en och samma verksamhet kan man få ett bättre och mer effektivt resursanvändande som genererar mer än parterna har möjlighet att åstadkomma på egen hand. Mini-Maria minskar risken för dubbelarbete och verksamheten ger också samordningsvinster i form av direktkommunikation mellan huvudmännen. Mini-Mariamottagningar finns på allt fler ställen i landet.

Bakgrund Mini-Maria Fyrbodals

Sedan november 2018 pågår en utredning via Fyrbodals kansliet kring att få tillstånd Mini-Maria mottagningar i Fyrbodals. En svårighet som behöver lösas är de stora geografiska avstånden då det är viktigt med geografisk närhet och tillgänglighet för att nå den tänkta målgruppen av ungdomar. Detta föreslås lösas genom mobila enheter som kan bemanna på plats tex en halvdag per vecka i Mellerud samt att vissa fasta enheter ska finnas som kan erbjuda stöd via telefon/video måndag till fredag samt samordna personalen.

I Fyrbodals finns drygt 27 000 ungdomar i åldrarna 13–21 år. I arbetet med uppstart av Mini-Maria Södra Älvsborg användes en beräkningsmodell för att få fram antalet förväntat aktuella ungdomar till deras verksamhet. Beräkningsmodellen baserades på besökarantalet hos Mini-Maria i Göteborg. Enligt den modellen kan 1,38 % av antalet ungdomar uppskattas vara aktuella inom Mini-Mariaverksamheten. Utifrån det resonemanget skulle följande läge vara aktuellt inom Fyrbodals:

Kommun	Antal ungdomar 13–21 år	Andel aktuella ungdomar/år
Orust	1389	19
Sotenäs	697	10
Munkedal	1055	15
Tanum	1111	15
Dals-Ed	459	6
Färgelanda	663	9
Bengtsfors	881	12
Mellerud	894	12
Lysekil	1254	17
Uddevalla	5782	80
Strömstad	1212	17
Vänersborg	4157	57

Trollhättan	6508	90
Åmål	1303	18
Totalt	27 365	378

För Fyrbodals del handlar det om strax under 400 ungdomar per år som kan komma att bli aktuella för verksamheten, fördelat per kommun enligt ovan.

Därtill kommer ett stort antal anhöriga som också förväntas eftersöka stöd hos verksamheten. Under föregående år sökte 1 250 personer stöd hos Mini-Mariaverksamheten i Göteborg, varav 44 % utgjordes av anhöriga. Motsvarande situation i Fyrbodal skulle innebära att strax under 300 anhöriga också skulle komma att bli aktuella för kontakt med Mini-Mariaverksamheten. Det innebär att det totalt handlar om ca 700 personer/år som skulle söka stöd av verksamheten i Fyrbodal.

Siffror på antal ungdomar som skulle kunna nås av en Mini-Maria mottagning bygger på en framräknad prognos utifrån hur det sett ut på andra håll i landet där mottagning redan finns. Siffran är därför självklart väldigt ungefärlig och det kan förekomma skillnader inom Fyrbodal som inte kan förutses innan mottagningar är på plats.

Förslag till upplägg

För att undvika sårbarhet vid sjukdom och annan frånvaro ser arbetsgruppen fördelar med att skapa ett team som har i uppgift att svara för verksamheten i hela Fyrbodals området. För att kunna möta lokala önskemål och behov förutsätts att Mini-Maria Fyrbodal har hög mobilitet och flexibilitet. Verksamheten föreslås vara en kombination av fasta och mobila mottagningar med utbudspunkter i samtliga kommuner i Fyrbodal.

Fasta mottagningar föreslås ligga i Trollhättan, Uddevalla, Vänersborg och Tanum.

Mellerud, Strömstad, Lysekil, Munkedal, Sotenäs, Bengtsfors, Dals Ed, Åmål, Färgelanda och Orust föreslås bemannas på mobila utbudspunkter.

Huvudmottagningarna kan förslagsvis vara lokaliserade i Uddevalla och Trollhättan som båda har väl fungerande verksamheter idag som går att bygga på. Uddevalla och Trollhättan utgör samtidigt gemensamma arbetsplatser för personal och är utgångspunkt för bemanning av de mobila och övriga fasta mottagningar som föreslås.

Förslaget från arbetsgruppen innebär att Uddevalla och Trollhättans kommun åtar sig att fungera som gemensamma och sammanhållande kommunala parter i samarbetet med den verksamhet inom VGR som utgör den andra huvudmannen i samarbetet. Kommuner ansluter sig till verksamheten genom avtal med Uddevalla eller Trollhättans kommun på motsvarande sätt som gäller för t ex Socialjour eller Barnahus Fyrbodal. Alla mottagningar (fasta och mobila) föreslås vara bemannade på regelbundna tider. Besök bokas i första hand på förhand, men viss tid bör avsättas för "drop-in". Verksamheten ska också utformas för att kunna erbjuda god tillgänglighet med ett gemensamt telefonnummer och via digitala mötesplatser motsvarande Ungdomsmottagningarnas UM Online.

HUVUDOTTAGNINGAR:

Uddevalla och Trollhättan
utgör utgångspunkt för personal

Fasta utbudspunkter:

Vänersborg och Tanum

Mobila utbudspunkter:

Strömstad, Mellerud, Lysekil,
Munkedal, Sotenäs, Bengtsfors,
Dals-Ed, Färgelanda samt Orust

Samverkan för nätverk och metodutveckling:

Åmål

För Melleruds del innebär det att bemanning finns lokalt på plats ungefär en halvdag per vecka. Övrig tid har ungdomarna möjlighet att nå behandlare via telefon eller video.

Ekonomi

Enligt arbetsgruppens förslag om organisering av Mini-Maria Fyrbodal ska verksamheten organiseras så att kommun och region är huvudmän i lika delar. Norra hälso- och sjukvårdsnämnden har avsatt 4 230 000 kr för Mini-Maria Fyrbodal under 2021. Baserat på en 50/50-fördelning mellan regionen och kommunerna innebär det en fördelningsnyckel för kommunerna enligt nedan.

Kommun	Antal ungdomar 13–21 år	Procent av aktuell befolkning	Årskostnad (kr)/kommun
Orust	1389	5%	214 707
Sotenäs	697	3%	107 740
Munkedal	1055	4%	163 079
Tanum	1111	4%	171 735
Dals-Ed	459	2%	70 951
Färgelanda	663	2%	102 485
Bengtsfors	881	3%	136 182
Mellerud	894	3%	138 192
Lysekil	1254	5%	193 840
Uddevalla	5782	21%	893 764
Strömstad	1212	4%	187 347
Vänersborg	4157	15%	642 577
Trollhättan	6508	24%	1 005 987
Åmål	1303	5%	201 414
Totalt	27 365	100%	4 230 000

En viktig fråga för parterna handlar om vad de kan förväntas få ut av Mini-Mariaverksamheten i relation till den ekonomiska insats de behöver gå in med. Och hur den insatsen kan vara kostnadseffektiv jämfört med de insatser som parterna redan står för idag och kan tillhandahålla själva. Det är en komplex fråga där det inte går att göra en direkt jämförelse. Mini-Mariaverksamheten bygger på tidiga insatser för att förebygga en mer omfattande problematik. Insatser av förebyggande karaktär kostar mindre än att åtgärda redan uppkommen problematik. Kostnaden för ungdomar med ett etablerat missbruk kan också variera stort beroende på omfattning och behov av insats. Följande exempel och resonemang har använts av Mini-Maria Södra Älvsborg:

- En placering med heldygnsvård på ett HVB-hem för en ungdom med ett inte alltför omfattande vårdbehov, men med ett etablerat missbruk kan kosta kommunerna ca 3 500 kr/dygn. En placering kan pågå allt från tre månader och upp till flera år. En placering på ett HVB-hem i sex månader innebär en kostnad på 630 000 kr.
- En placering på SiS låst avdelning innebär en kostnad på ca 5 900 kr/dygn, vilket efter sex månader innebär en kostnad på 1 062 000 kr.

Detta innebär att om Mini-Mariamottagningen kan fånga upp unga i ett tidigt skede av missbruket och på så vis undvika heldygnsvård blir mottagningen en god investering av skattemedel. Utifrån ovanstående räkneexempel skulle det räcka för många av kommunerna i Fyrbodals kommun att undvika en placering för att mottagningen skulle bli direkt ekonomiskt försvarbar.

Under hösten 2021 har ekonomin för Mini-Maria genomlysts och regionens arbetsgrupp som arbetat med framtagandet av konceptet för Mini-Maria har signalerat något högre kostnader för personal. I nuläget bedöms dock att den föreliggande kostnadskalkylen (se ovan) ska hålla. Verksamheten kan anpassas för att rymmas inom den tillgängliga kostnadskalkylen. Detta är den bedömning regionens arbetsgrupp och socialchefsnätverket fyrbodals gör i nuläget.

Status hos parterna

Västra Götalandsregionen

Inom Västra Götalandsregionen har Regionhälsan tagit på sig ansvaret att fungera som huvudman för Mini-Mariaverksamheterna i södra och västra hälso- och sjukvårdsnämndernas områden. Norra hälso- och sjukvårdsnämnden har initierat kontakt med Regionhälsan för samma uppdrag inom Fyrbodals område. Ingela Martinsson har fått uppdraget att projektleda södra och västra nämndernas arbete med uppstart av deras Mini-Mariaverksamheter och hon står redo att ta på sig uppdraget åt norra nämnden också.

Kommunerna

Vid socialchefsnätverk i september i år avrapporterades arbetet med Mini-Maria och ett förslag presenterades från den styrgrupp/arbetsgrupp som arbetat med framtagande av modellen. Projektet samfinansieras mellan kommun och region. En snar återkoppling önskades från kommunerna i Fyrbodals kommun om ställningstagande huruvida de önskar gå med. Förvaltningen bedömer att Mini-Maria är en viktig insats att ha på hemmaplan för att kunna möta ungdomar med missbruksproblematik tidigt och också kunna ge ett bra stöd till deras anhöriga.

Kostnaden bedöms utifrån detta fullt rimlig förutsatt att nuvarande kostnads kalkyl gäller.

Tanja Mattsson
Socialchef